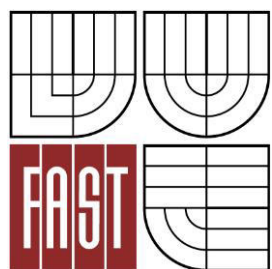

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV ARCHITEKTURY

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF ARCHITECTURE

URBANISTICKO ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ NÁBŘEŽÍ ŘEKY SVITAVY V BRNĚ

URBAN ARCHITECTURAL DESIGN OF THE SELECTED AREA BY THE RIVER SVITAVA IN BRNO

DIPLOMOVÁ PRÁCE
DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. ANETA ROHREROVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. arch. TOMÁŠ PAVLOVSKÝ, Ph.D.

BRNO 2015

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3504 Architektura a rozvoj sídel
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3501T014 Architektura a rozvoj sídel
Pracoviště	Ústav architektury

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant	Bc. Aneta Rohrerová
Název	Urbanisticko architektonické řešení nábřeží řeky Svitavy v Brně
Vedoucí diplomové práce	Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Datum zadání diplomové práce	30. 11. 2014
Datum odevzdání diplomové práce	22. 5. 2015
V Brně dne 30. 11. 2014	

.....
doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

Územní plán města Brna – výřez

Situace místa stavby – polohopis a výškopis

Brodesser,S. Jak plynul čas podél řeky Svratky, 2003

Brodesser,S. Staletími podél řeky Svitavy, 2005

Kuča,K. Brno 1991

Hálová-Jahodová,C. Brno, dílo přírody, člověka a dějin. 1975

Hon, Milan: Vývoj koncepce kompaktního bydlení. [s.l.] : Nakladatelství ČVUT, 2007. 26 s. ISBN 978-80-01-03742

Holl,Steven. Paralaxa.

Zadrazilová, Miroslava: Intenzivní městské struktury, pojednání k disertační práci, 2010

Neufert Ernst: „Navrhování staveb“,Consultinvest Praha 2000

Související vyhlášky, technické normy a hygienické předpisy

Zásady pro vypracování

Tématem zadání je urbanistický návrh nábreží a přilehlého okolí řeky Svitavy, v těsném sousedství historického středu města. Řešením by měl být návrh nábreží i přelehlých objektů k němu- míchání různých funkcí s převahou bydlení(bydlení, dílny, obchody, kanceláře, restaurace a vhodné pracovní příležitosti).

Diplomová práce bude obsahovat:

- Dokladovou část
- Urbanisticko - architektonickou studii
- Model

Výkresová část bude zpracována s využitím CAD, textová část a případné tabulkové přílohy budou zpracovány v textovém a tabulkovém editoru PC. Ve stanoveném termínu bude výsledný elaborát odevzdán vedoucímu diplomové práce v úpravě a kompletaci podle jednotných pokynů Ústavu architektury FAST VUT v Brně. Při zpracování diplomového projektu je nezbytné řídit se směrnicí děkana č. 12/2009 vč. příloh č.1,2,3: Úprava odevzdání a zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací (VŠKP) na FAST VUT.

Předepsané přílohy:

Seznam složek:

A.DOKLADOVÁ ČÁST

B.URBANISTICKÁ STUDIE:

- textová část A4 v předepsané podobě
- urbanistická studie v úměrném měřítku
- urbanistický detail v úměrném měřítku
- úplný projekt ve formátu A3, A2
- presentační plakát 700/1000mm na výšku

C.MODEL v úměrném měřítku

CD s dokumentací celého projektu

Struktura bakalářské/diplomové práce

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).

2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

.....
Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Vedoucí diplomové práce

Abstrakt

Hlavním cílem návrhu, zpracovaného v diplomové práci je úpravy nábřeží v řešeném území v Husovicích a změna účelu současného areálu bývalé Mosilany. Ostrov vymezený z východu řekou Svitavou a ze západu Mlýnským náhonem má mimo funkci bydlení nabídnout i možnost rekreace a to jak ve veřejném prostoru městského, tak i přírodního charakteru. Bývalý areál Mosilany má sloužit jako nové komerční centrum s několika menšími náměstími, obchody, restaurací, kavárnou, informačním centrem, trafikou, ateliéry, dílnami, výstavními prostory, galeriemi a výhledy na významný husovický krajinný prvek – Svitavu. Důraz je kladen jak na návrh cyklo a pěší trasy na pravém břehu řeky Svitavy, ale i na dopravní uspořádání ulice Valchařská.

Klíčová slova

nábřeží, voda, zeleň, výhledy, ostrov, brownfield, revitalizace, veřejný prostor, Husovice, Valchařská, Svitava

Abstract

The main objective of the proposal, processed in the thesis is editing the waterfront in the selected area Husovice and change the purpose of the current premises of the former Mosilana. The Island defined from the east River Svitava and from the west Mlýnský náhon offer housing funktion, possibilities of recreation in the public space with city character, as well as the public space with natural character. The former area Mosilana serve as a new commercial center with several smaller squares, shops, restaurants, café, information center, newspaper, studios, workshops, exhibition spaces, galleries and views of significant element - Svitava. Emphasis is put on the biking and walking trails on the right embankment of the river Svitavy. Also important is the arrangement of street Valchařská.

Keywords

embankment, water, greenery, views, island, brownfield, revitalization, public space, Husovice, Valchařská, Svitava

Bibliografická citace VŠKP

Bc. Aneta Rohrerová *Urbanisticko architektonické řešení nábreží řeky Svitavy v Brně*. Brno, 2015. XX s., YY s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí práce Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 22.5.2015

.....
podpis autora
Bc. Aneta Rohrerová

Obsah

Textová část

Průvodní zpráva

Výkresová část

Analytická část

Analýza širších vztahů	1:1000
Analýza místa	
Analýza občanské vybavenosti	1:1000
SWOT analýza a problémový výkres	1:1000
Referenční příklady	

Návrhová část

Idea	1:1000
Návrhový výkres	1:1000
Výkres funkčních ploch	1:1000
Dopravní výkres	1:1000
Výkres asanovaných a rekonvertovaných staveb	1:1000
Výkres typických řezů	1:250
Architektonický detail	1:200
Vizualizace - perspektivy	
Vizualizace - uliční pohledy	
Závěr	

Přílohy

Plakát B1	1x
Elaborát A1	1x
Paré A3	2x
CD	1x
Model	1x

Průvodní zpráva

ANALÝZA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ

Řešené území se nachází v severovýchodní části města Brna:

- v městské části Brno – Sever, kde na východní straně hraničí s městskou částí Brno – Maloměřice a Obřany a na západní straně s Brno – Královo Pole
- v katastrálním území Husovice, kde na východní straně hraničí s katastrálním územím Maloměřice, na severní straně s katastrálním územím Lesná a Obřany, na východní straně s katastrálním územím Černá Pole a na jižní straně s katastrálním územím Zábrdovice.

Řešené území se rozprostírá na ploše cca 9,9 ha a ohraničuje jej ze severozápadu ulice Valchařská, z jihozápadu ulice Provazníkova a z jihovýchodu a severovýchodu ulice Dolnopolní. Stěžejním územím je však území, které ohraničuje z jihovýchodu a severovýchodu řeka Svitava a ze severozápadu její náhon – Mlýnský náhon. Tento „ostrov“ zabírá plochu cca 2,85 ha.

Vzdálenost území od historického centra Brna: 5,0 km

Vzdálenost území od železničních nádraží Brno-Lesná: 1,4 km

Brno hl. nádraží: 5,0 km

Vzdálenost od letiště Brno Tuřany: 9,1 km

Napojení na silnici vyšší třídy je možné v místě Tomkova náměstí, a to na silnici I. třídy – ulice Provazníkova

ANALÝZA MÍSTA

Historie Husovic

Husovice jsou bývalé město, městská čtvrť a katastrální území o rozloze 132 ha a čítající přibližně 5 500 obyvatel. Husovice vznikly ve 13. století (první písemná zmínka je k roku 1264) jako malá vesnice. Původně se jednalo o zeměpanskou ves, jejíž pozemky se brzy začaly dostávat do vlastnictví brněnských měšťanů, šlechty a církve. Ve 13. století získává husovické desátky a některé pozemky zábrdovický premonstrátský klášter. Pravděpodobně již tehdy zde existoval mlýn a aspoň dva dvory: první zdejší dvůr byl nazýván „Dolní“ nebo „Velký“, druhý zdejší dvůr byl nazýván „Hořejší“. Husovice těžce utrpěly v letech 1419–1434 během husitských, a v letech 1468–1478 během česko-uherských válek. Husovice utrpěly velké škody i během obléhání Brna Švédy v letech 1643 a 1645. Do 70. let 17. století však byly tyto škody

odstraněny. Před první polovinou 18. století se v souvislosti s rozvojem místního průmyslu počet domů více než zdvojnásobil. Roku 1834 Husovice vyhořely. Časem však byly obnoveny. Kolem poloviny 19. století pak začal rychlý růst vesnice, který vedl k rozšiřování zdejší zástavby podél všech existujících cest. V čele husovické obecní správy stál do zrušení poddanství purkmistr, rychtář a dva konšelé. 5.3.1912 byly Husovice povýšeny na město a získávají od císaře Františka Josefa I. svůj vlastní znak. 1919 se Husovice stávají součástí Brna. V letech 1906–1910 byla postavena slohově výjimečná secesně-modernistická bazilika - kostel Božského Srdce Ježíšova. V období 1996–1998 byl přibližně v trase Kohoutovy ulice vybudován Husovický tunel velkého městského okruhu směrem na Královo Pole.

Maloměřický most

Ulice: Valchařská

V prostoru mezi Husovicemi a Židenicemi byl přes řeku Svitavu v roce 1928 otevřen k 10. výročí vzniku Československa masivní železobetonový most. Dříve Jubilejní most, pochází z návrhu Bohuslava Fuchse a Karla Kotase z roku 1924 a nahradil původní dřevěný most z roku 1886, který již neodpovídal dopravním potřebám dané domy. Nový most je složen ze tří paralelních trojkloubových oblouků o rozpětí 33 metrů a o průřezu více než 1m². Na většině mostních staveb klouby v patkách nejsou viditelné, u tohoto mostu lze všechny tři ocelové klouby ve vrcholech dobře pozorovat. Most převádí tramvajovou a silniční dopravu. Výška oblouků nad hladinou Svitavy je téměř 6 metrů, šířka chodníků je 1,6 a 2 m, vozovka mezi jednotlivými oblouky má 4 m. Tím pádem musí tramvajová i silniční doprava sdílet společnou trasu. Proto byl také asi 1 km po proudu Svitavy postaven z Tomkova náměstí most daleko širší – Husovický most. Ke konci 2. světové války byl Maloměřický most nacisty podminován, avšak za součinnosti místních občanů a ruských průzkumníků byly dráty vedoucí k náložím přestřiženy a stavba zachráněna. Jedná se tedy o jediný most v Brně, který se Němcům v dubnu 1945 nepodařilo zničit. Most byl prohlášen za technickou památku, jak to spolu s názvy firem, které provedly rekonstrukci, uvádí nápis na mostě.

Husovický most

Ulice: Dolnoplní

„Most sestává v příčném směru z patnácti nosníků o výšce 1,40 m, má dvě krajní pole, dále dvě pole vložená a pole střední. Délka vlastní konstrukce je 94,40 m, celková délka

i s nájezdy je 235 m. Šířka mostu mezi zábradlím jednotlivých chodníků je 23,27 m, na mostovce jsou čtyři jízdní pruhy po 3,50 m. Základním prvkem podpěrné konstrukce je jedenáct rámců, osm pilířů o šestnácti stojkách vždy ve tvaru písmene „V“, pilíře jsou atypické, monolitické. Spodní stavba mostu je založena na pilotách o délce osm a pět metrů. Silniční železobetonový most přes 22 m široké řečiště Svitavy prodlužuje Provazníkovu ulici od Tomkova náměstí až ke Karlově ulici a překlenuje ulici Dolnopolní a Svitavské nábřeží. Projektantem stavby je Dopravoprojekt (Ing. Skřička), stavbu provedly Dopravní stavby Olomouc v letech 1979–1984, a to nákladem 12,5 miliónu korun. Pojmenování Husovický most schválilo Zastupitelstvo města Brna dne 3. října 1991.“

zdroj: <http://encyklopedie.brna.cz/>

Areál bývalé Mosilany

V roce 1880, kdy byl největší rozmach textilního průmyslu v Brně, byla založena továrna Fritsch & Co.A.G. Výrobna, známá jako „Fričovka, nahradila původní Kofillerovu manufakturu pro výrobu vlněného zboží, která využívala staršího vodního díla na řece. V letech 1933-1935, kdy bylo období největšího úpadku, čítá firma celkem 335 zaměstnanců a řadí se tímto ke středně velkým podnikům. V roce 1946 byl založen národní podnik Moravskoslezské vlnářské závody, které sdružovaly 13 velkých závodů, mezi nimi i zmíněný závod 12 – Fritsch a spol. se stavem 206 zaměstnanců. 1949 došlo k reorganizaci a vznikly tak 3 vlnářské závody Mosilana, Vlněna a Vlnap, jehož součástí se stal závod 03 Husovice. 1958 byl závod včleněn do NP Mosilana. 1994 došlo k privatizaci Mosilany a v únoru 1996 zde skončila textilní výroba. Charakteristika: Vstupní část tvoří objekty, které měly funkce vrátnice, závodní jídelny a kantýny, sklady příze, olejů a materiálů. Tyto objekty patří mezi nejstarší stavební struktury dané lokality – jsou datovány do doby vzniku celého závodu v r.1880. Obě strany vstupní části zakončují objekty skladů, které byly přistavěny v letech 1945/46. Za vstupním nádvořím se nachází dvoupodlažní křídlo a třípodlažní křídlo. Tyto objekty rovněž vznikly r. 1880. Na křídla navazuje jednopodlažní monoblok výrobních závodu, který pojímal funkce skladů, kanceláří, svařovny, tkalcovny, rozvodny, kotelny, klížírny, strojovny, klimatizace a dílny. Části monobloku vznikaly v rozmezí let 1880-1970 a jako celek je akcentován továrním komínem. Další monoblok jednopodlažních objektů obsahoval funkce skladů a paření, snovárny, sklárny a skladů dřeva. Část původní koryta vodního náhonu,

procházející závodem, byla zasypána. Popis: Postupem času byla původní struktura rozšiřována přístavbami a nevyhovující objekty byly demolovány. Výsledkem je kombinace původních historizujících továrních objektů z režného zdiva a novotvarů ze 70. let. Mezi původní dochované fragmenty viditelné z exteriéru můžeme zařadit zejména zbytky historizujícího tvarosloví fasád.

Historie památníku M. Tyrše

„Ph.Dr. Miroslav Tyrš (narozen jako Friedrich Emmanuel Tiersch) (17. září 1832, Děčín – 8. srpna 1884, Oetz, Tyrolsko) byl český národní obrozenec německého původu, kritik, historik umění, estetik, profesor dějin na UK a na ČVUT v Praze, předseda výtvarného odboru Umělecké besedy a člen poroty pro sochařskou výzdobu Národního divadla. Podílel se na založení organizovaného tělovýchovného hnutí v Čechách, zejména Sokola. Narodil v rodině lázeňského a panského lékaře dr. Jana Vincence Tiersche. Jeho otec i matka Vincencie Tierschová, rozená Kischbaumová, pocházeli z Čech, avšak z německy mluvícího prostředí. Rodina žila v Děčíně pouhé čtyři roky. V roce 1836 se jeho otec nakazil tuberkulózou a odešel s rodinou k příbuzným do Döblingu u Vídně, kde ještě téhož roku zemřel. Tyršova matka zemřela o dva roky později v Kropáčově Vrutici, kam se předtím se synem uchýlila. Na tuberkulózu v útlém věku zemřely i jeho obě sestry. Byl vychováván v české vlastenecké rodině svého strýce z matčiny strany v Kropáčově Vrutici na Mladoboleslavsku, později ve Stráňově. Od dětství měl chatrné zdraví a proto na radu svého lékaře začal cvičit. Navštěvoval tělocvičný ústav Schmidtův a později ústav Jana Malypetra. Byl jedním ze zakládajících členů Sokola. Vytvořil pro něj Základy tělocviku. Stanovil také sokolské zásady (síla a mužnost, činnost a vytrvalost, láska k volnosti a vlasti, dobrovolná práce a kázeň, vzájemný bratrský vztah členů). Miroslav Tyrš žil dlouho jen pro Sokol. Až po smrti svého přítele Jindřicha Fügnera se zamiloval do jeho dcery Renáty, kterou vychovával a vzdělával jako domácí učitel. Svatba s o 17 let mladší Renátou byla po delším vztahu, když ke sňatku dala svolení jak matka, tak její poručník. Brzy po svatbě se u Tyrše objevily první příznaky jeho nervové nemoci, se kterou se odjel léčit do ciziny. Při svém druhém ozdravném pobytu zemřel tragickou smrtí – utonul v říčce Aaše v Tyrolských Alpách. Podle některých zdrojů se jednalo o nehodu, podle jiných o sebevraždu kvůli následkům syfilis. Miroslav Tyrš je pohřben na Olšanských hřbitovech.“

zdroj: <http://zivotopis.osobnosti.cz/>

18.9.1932 Odhalení pomníku Dr. Miroslava Tyrše v Husovicích

„Tyršův pomník byl zbudován na pozemku Za valchou, který získal Sokol Husovice na žádost, podanou v dubnu 1920. S myšlenkou zbudovat Tyršův pomník přišel bratr Hlaváček. Pomník je dílem akademického sochaře V. H. Macha. Socha byla ulita E. Skřivánkem, členem obřanského Sokola, a to bezplatně. Celkové náklady na zbudování pomníku byly 15 015 Kč. V předvečer (17. 9.), v den stých narozenin zakladatele, prošel Husovicemi průvod a na cvičišti byla zapálena hranice. Den nato oznámil bratr František Suchánek, předseda místního výboru, rozhodnutí zastupitelstva města Brna, že sad kolem pomníku nese jméno zakladatele Sokola, tedy „Tyršův sad“.“

zdroj: <http://encyklopedie.brna.cz/>

15.9.1945 znovuožhalení pomníku M. Tyrše

„Pomník byl v roce 1941 z rozkazu nacistů odstraněn a jenom díky odvaze místního hasičského sboru uschován, takže se mohl vrátit na své místo.“

zdroj: <http://encyklopedie.brna.cz/>

Elektrárna

„Jez, jenž nahradil původní dřevěný z roku 1863, a blízká ulice jménem Valchařská připomínají existenci valchy, tedy zařízení na zplstňování sukna, které ke svému pohonu nejčastěji využívalo energii vody získanou vzdutím říční hladiny pomocí jezu. S nástupem tovární textilní výroby v Brně valcha zanikla a kromě názvu ulice ji připomínají i některé úpravy koryta řeky, které jsou zachovány díky pokračujícímu využívání vodního toku k výrobě elektřiny. Výšku koruny jezu a tím i míru vzduť lze regulovat pomocí naklonění přelivové hrany. Množství navinutého řetězu napovídá, že je možné ji zcela sklopit a podstatně tak snížit výšku jezu, což může být v kombinaci s uzavřením stavidel vhodné při opravách zařízení. Hrubé česle zabrání velkým předmětům plujícím na hladině, aby se dostaly do prostoru stavidel, kde by se mohly vzpříčit a znemožnit tak jejich uzavření. Tato stavidla určují, kolik vody bude využito k výrobě elektrické energie a kolik bude odvedeno bez užitku. Pomalu se dostáváme do prostoru vodní elektrárny, v těchto místech voda vniká přes jemné česle do strojovny a menší část odtéká i do bývalého náhonu pro valchu, který se opět napojí do Svitavy u Kaloudovy ulice. V pořadí druhé česle jsou jemnější a zachycují především listí, kterého je zvláště na podzim velké množství, a snadno dojde k jejich ucpání; pro tyto případy je zde mechanismus, který automaticky setře naplaveniny a průchod vody

zůstává nepřerušen. Strojní zařízení elektrárny (turbíny, převody a generátor) je ukryté v betonovém korpusu, kvůli 2,5m spádu na sebe upozorňuje především nápadně prudce vyvěrající vodou zpět do řeky.“

zdroj: <http://www.kafelanka.cz/>

Tomkovo náměstí

Tomkovo náměstí je pojmenováno po štábním kapitánovi čs. armády, husovickém sokolském činiteli a předním činovníkovi Norbertu Tomkovi (1890-1942). V současné době je stav takový, že se kvůli množství dopravy, nedefinovaným hranicím a minimu příjemného veřejného prostranství pro chodce jedná spíše o křižovatku, než-li náměstí, na kterém by se lidé chtěli zdržovat.

Původní názvy náměstí:

1895	Kárného náměstí (Kárnýplatz)
16. 6. 1922	Jiráskovo náměstí (Jirásekplatz)
17. 3. 1939	Jirásekplatz - Jiráskovo náměstí
9. 5. 1942	Altdorfplatz - Stará náves
10. 5. 1945	Stará náves
25. 9. 1946	Tomkovo náměstí

Sociální kolonie Dolnopolní, B. Fuchs, K. Kotas

„Na břehu řeky Svitavy vznikla v letech 1923–24 podle návrhu Karla Kotase a Bohuslava Fuchse kolonie rodinných domů. Oba architekti se takto zapojili do řešení problematiky stále nedostačující bytové zástavby ve městě Brně, ze které se na počátku 20. let snažila najít východisko městská stavební kancelář realizacemi co nejlevnějších typů individuálního bydlení. Karel Kotas vytvořil návrh šesti řadových rodinných domů, které měly společnou střechu a štitové zdi, což zlevnilo náklady nejen na stavbu, ale i na pozdější provoz objektů, protože společné stěny zajišťují vzájemnou tepelnou izolaci. Režné fasády jsou opticky rozděleny na krajní obytné jednotky se vstupy z boční štitové zdi a na vnitřní dvojdomky se zádveřemi v průčelí. O obytném podkroví, které již nehrálo jen hospodářskou funkci typickou pro venkovské domy, svědčí velká vikýřová okna. Předzahrádky domků jsou oplocené nízkou zídkou z režného zdiva. Tento stavební soubor již podlehl řadě přestaveb týkajících se výměny oken, dveří nebo dostaveb garáží, původní cihlový charakter domů však zůstal zachován. U sousedních

rodinných dvojdomků od Bohuslava Fuchse je použito ekonomicky výhodné řešení, s jakým se můžeme setkat již v kolonii stavebního družstva Rodina v Míčkově ulici. Pod společnou sedlovou střechou jsou zde situovány vždy dvě shodně zrcadlově obrácené obytné jednotky. Snaha o úspornost dispozice si vyžádala některá nepříliš ideální řešení, jako je průchozí kuchyň nebo velmi strmé schodiště do obytného patra.“

zdroj: www.bam.brno.cz/

CÍL

Hlavním cílem návrhu, zpracovaného v diplomové práci je úpravy nábřeží v řešeném území v Husovicích a změna účelu současného areálu bývalé Mosilany. Ostrov vymezený z východu řekou Svitavou a ze západu Mlýnským náhonem má mimo funkci bydlení nabídnout i možnost rekreace a to jak ve veřejném prostoru městského, tak i přírodního charakteru. Bývalý areál Mosilany má sloužit jako nové komerční centrum s několika menšími náměstími, obchody, restaurací, kavárnou, informačním centrem, trafikou, ateliéry, dílnami, výstavními prostory, galeriemi a výhledy na významný husovický krajinný prvek – Svitavu. Důraz je kladen jak na návrh cyklo a pěší trasy na pravém břehu řeky Svitavy, ale i na dopravní uspořádání ulice Valchařská.

KONCEPT

Základní ideou je vyzdvižení myšlenky a propagace území s „ostrovním charakterem“. Území nabídne nové objekty pro bydlení: Rodinné domy v severní části ostrova, na místě původního Tyršova sadu. Socha Dr. Miroslava Tyrše bude zachována, bude však přesunuta jen kousek dál od své původní pozice. Cílem bude vytvoření menší obytné zóny, v jejíž středu vznikne poloveřejný prostor pro rekreaci a vyžití dětí. K tomu bude sloužit zatravněná plocha s dětským hřištěm, terasovitě upravená část nábřeží se schody ve východní části obytné zóny, vyhlídka na stávající jez a přilehlá stezka pro pěší i cykloturistiku poblíž řeky. Další možnost pro bydlení nabídne komplex bytových domů v jižní části ostrova. Na kryté parkovací garáže umístěné na stávajícím terénu budou napojené čtyř a pětipodlažní bytové domy, které svým umístěním vytvoří polosoukromý prostor uprostřed. Právě pod tímto prostorem se budou nacházet ony kryté parkovací garáže, které budou mj. prosvětleny denním světlem pomocí několika průhledových světlíků. Vjezd do těchto garáží bude z Kaloudovy ulice a bude umožněn pouze obyvatelům daného bytového komplexu. Podlaží, které bude ve stejné úrovni s parkovacími garážemi, budou obohaceny o vlastní zahrádku s terasou. Byty

orientované v tomto podlaží na západ budou mít dokonce i vlastní přístup k Mlýnskému náhonu. Byty orientované na východ budou mít výhled na Svitavu a blízké okolí. Byty v posledních podlažních pětipodlažních bytových domů budou mít možnost vlastní střešní terasy na střeších přilehlých čtyřpodlažních bytových domů. Stávající brownfield uprostřed ostrova bude až na dvě budovy celý zachován. Získá však nové využití. Místo stávajících sídel množství firem, skladů a výdejních míst bude sloužit k přímému užitku obyvatel Husovic. Vznikne zde informační a turistické centrum, trafika, restaurace, kavárna, cukrárna, komunitní centrum, ateliéry, dílny, výstavní prostory a galerie. Díky současnému uspořádání budov a částečnému odkrytý mlýnské náhonu zde vznikne vícero náměstí, které se díky svým menším proporcím více přibližují lidskému měřítku. Tato náměstí mohou mimo jiné sloužit také jako zahrádky s obsluhou z restaurace, sezónní tržště apod. Nemálo významnou součástí byl návrh nového uspořádání silnice Valchařská. Na základě několika prohlídek území a analýzy dopravy byla zjištěna potřeba nového návrhu šířkového uspořádání této frekventované trasy. Stávající tramvajový pás bude sloužit i pro automobilovou dopravu. Díky tomu vznikne dostatek prostoru pro chodce, možnost výsadby zeleně a několik parkovacích zálivů. V Místě mezi obytnou zónou v bývalém Tyršově sadu a komerčním areálem bude mít automobilová doprava vlastní jízdní pruhy. Výsledkem bude bezpečnější provoz pro chodce i řidiče.

FUNKČNÍ ČLENĚNÍ

Řešené území se rozprostírá na ploše 9,9 ha. Převážnou část řešeného území tvoří plochy sloužící k bydlení, jedná se celkem o 3,42 ha. Významnou částí jsou plochy pro rekreaci, ty zabírají celkem 0,67 ha - jedná se plochy podél nábřeží a jednotlivá náměstí v komerčním areálu. Mezi další spadají plochy pro veřejnou vybavenost o rozloze 0,46 – jedná se o stávající školu a školku na Cacovické ulici a několik budov v rekonvertovaném komerčním areálu. Plochu zeleně městské i nábřežní tvoří 1,05 ha. Zbývající plochy smíšené tvoří 1,25 ha a veškeré plochy komunikací, jak pěších i vozidlových je cca 0,93 ha. Těžiště území, tzn. vodní hladina zabírá v území 2,12 ha.

NÁVRH DOPRAVY

Doprava v klidu

Na ulici Valchařská je navrženo podélné parkování v parkovacích zálivech, jedná se celkem o 26 míst. Ty jsou rozmístěny tak, aby nebránili vjezdu do garáží jak stávajících,

tak nově navržených rodinných a bytových domů. Každý nově navržený objekt má tedy buď vlastní garáž, která je součástí domu anebo má průjezd skrze dům a parkování je zajištěno v zahradě za objektem. Parkování vozidel majitelů rodinných domů v obytné zóně na Valchařské (v bývalém Tyršově sadu) je zajištěno soukromými garážemi, které jsou přístupné přímo z vnitrobloku obytné zóny. Toto území mimo jiné také disponuje dalšími 3 parkovacími stáními. Parkovací plochy pro obyvatele čtyř- a pětipodlažních bytových domů nacházejících se v jižní části ostrova je zajištěno krytými parkovacími garážemi pod navrženým vnitroblokem. Vjezd do těchto garáží je z ulice Kaloudova. Celkem se jedná o 106 parkovacích míst. Další parkovací místa sloužící pro celé řešené i přilehlé území se mohou nacházet (mimo řešené území) pod mostem Provazníkovy ulice – vzniklo by tak 30 stání.

Uspořádání ulice Valchařská

Vzhledem k vysoké intenzitě dopravy a místy velmi úzkých profilů ulice je navrženo následující uspořádání. Pruh pro automobily bude totožný s pruhem pro tramvaje. Zbývající místo bude sloužit k rozšíření chodníku pro chodce, umístění několika parkovacích zálivů a vysázení stromů. V místě mezi obytnou zónou a komerčním areálem (mezi bývalým Tyršovým sadem a areálem Mosilany) budou mít automobily vlastní jízdní pruhy, které budou oboustranně lemovat zelené pásy s vysázenými stromy. V místě ulice Valchařská (s točnou na konci) mezi novou zástavbou a Mlýnským náhonem je navržena obousměrná jednopruhová komunikace s výhybnou a dvěma parkovacími zálivy se 7 stáními. V celé délce ulice Valchařská (mezi Tomkovým náměstím a ulicí Dolnopolní) je navržena zóna s omezenou rychlostí – a to 30km/h a zakázán vjezd vozidel nad 3,5 tuny. Snahou těchto opatření je přesun části vozidel, které územím pouze projíždějí z centra do Obřan a zpět na Provazníkovu a dále Karlovu ulici (které jsou komunikacemi I. a II. třídy).

MHD

Současná zastávka Cacovická na pomezí Tomkova náměstí a ulice Valchařské bude přesunuta ke vstupu do nového komerčního areálu a nazvána dle jména ulice. Poblíž a v území se tak budou nacházet přiměřeně vzdálené zastávky „Tomkovo náměstí“, „Valchařská“ a „Maloměřický most“.

Pěší a cyklo

Doposud byl pro pěší přístupný pouze levý břeh řeky Svitavy. Mezi hlavní cíle návrhu bylo zpřístupnění nábreží veřejnosti. Proto byl v celém úseku zpřístupněn i pravý břeh řeky Svitavy a to jak pro pohyb pěších, tak pro cykloturistiku. Stávající pěší trasa na levém břehu bude rozšířena a doplněna o lávku přes řeku (na stávajícím teplovodním potrubí) a molo vybíhající do toku řeky. Celý komerční areál bude přístupný z několika míst: z východu z Valchařské (přímo u zastávky), ze severu v místě poblíž Maloměřického mostu a dále skrze budovu naproti obytné zóně. Z východu bude přístupný na dvou místech přímo z pěší a cyklo trasy na nábreží. Blok bytových domů na jižní straně ostrova bude pro obyvatel přístupný z ulice Kaloudova a ve dvou místech z pěší a cyklo trasy lemující nábreží.

NÁVRH STAVEBNÍCH ÚPRAVA: ASANACE A REKONVERZE

Objekty doporučené k asanaci

Množství objektů doporučených k asanaci: 42

z toho bytových jednotek: 23

Plocha objektů doporučených k asanaci: 2.168,7 m²

Ulice Valchařská byla dříve osázena pouze jednopodlažními rodinnými domy. Postupem času se ulice začala přizpůsobovat zvyšujícím se požadavkům na bydlení a několik domů tak bylo nahrazeno vícepodlažními. Současný stav je nyní takový, že se na ulici Valchařská nachází několik rodinných domů, které svou strukturou už jednak neodpovídají současným potřebám a ani nezapadají do současné „zmodernizované“ struktury. Nejvíce se to týká domu na východní části ulice. Při nahrazení jednopodlažních staveb na ulici Valchařská dojde zároveň k přeparcelování pozemků. Objekty doporučené k asanaci jsou takové objekty, jejichž asanace není podmínkou ke vzniku návrhu. Přesto je jejich současný stav trvale neudržitelný a ve většině případů již tyto rodinné domy nesplňují požadavky na bydlení.

Asanované objekty a plochy

Množství asanovaných objektů: 12

Plocha asanovaných objektů: 4775 m²

Tenisové kurty

V porovnání s bytovými domy přináší užitek pouze pro velmi malé množství lidí. Jeho provoz je poměrně hlučný. Samotný přístup ke kurtům je málo definovaný. Jejich

odstraněním by nemuselo dojít k velkým škodám vůči sportovcům, díky tomu, že se v blízkosti nachází dostatečné množství dalších sportovišť vč. tenisových kurtů.

Tyršův sad

Parková plocha jako taková není přímo rušena, nýbrž částečně přesunuta na protější stranu blíže k zástavbě areálu bývalé Mosilany a částečně na konec ulice Francova.

Rekonvertované objekty a plochy

Velká část areálu zůstane zachována, bude však využita k jiným než současným účelům. Funkce plochy ostrova vytyčeného Svitavou a Mlýnským náhonem bude využita k novým účelům – a to k bydlení a komerci. Současně dojde ke změně funkce nábreží – aktuální nepřístupné (tzn. nevyužívané) nábreží bude sloužit veřejnosti.

Závěr

BILANCE:

Celková plocha řešeného území: 9,9 ha

- Plocha vodní hladiny 2,12 ha
- Plochy komunikací 0,93 ha
- Plochy smíšené 1,25 ha
- Zeleň 1,05 ha
- Veřejná vybavenost 0,46 ha
- Rekreace 0,67 ha
- Bydlení 3,42 ha
 - 15 dvoupodlažních RD o dispozici 4+KK 60 osob
 - 4 dvoupodlažní RD o dispozici 4+1 16 osob
 - 8 čtyřpodlažních BD o dispozici 2+KK a 3+KK 292 osob
 - 7 pětipodlažních BD o dispozici 2+KK a 3+KK 294 osob
 - 23 dvoupodlažních RD a BD o dispozicích 3+KK a 4+KK 184 osob
 - 8 třípodlažních RD a BD o dispozici 2+KK, 3+KK, 4+KK 80 osob
- CELKEM 287 bytových jednotek pro 926 osob

Seznam použitých zdrojů

Webové portály

www.brno.cz
www.mapy.brna.cz
www.turistika.cz
www.encyklopedie.brna.cz
www.mojenamesti.com
www.zivotopis.osobnosti.cz
www.libri.cz
www.wikipedia.org

Literatura

Pavel Hnilička, Sídlní kaše, 2012
Jan Gehl, Města pro lidi, 2012
Slavomír Brodesser, Staletími podél řeky Svitavy, 2005
Slavomír Brodesser, Jak plynul čas podél řeky Svitavy, 2003
Ernst Neufert, Navrhování staveb, 2000

Legislativa

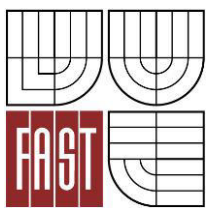
ČSN 73 6056 Odstavné a parkovací plochy silničních vozidel
ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže
ČSN 73 6110 Projektování místních komunikací

Seznam použitých zkratek

BD	bytový dům
RD	rodinný dům
VMO	velký městský okruh
NP	nadzemní podlaží
np	národní podnik
KK	kuchyňský kout
MHD	městská hromadná doprava
r.	rok
m	metry
m ²	metry čtvereční

Seznam příloh

Plakát B1	1x
Elaborát A1	1x
Paré A3	2x
CD	1x
Model	1x

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STAVEBNÍ

POPISNÝ SOUBOR ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Vedoucí práce Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Autor práce Bc. Aneta Rohrerová

Škola Vysoké učení technické v Brně
Fakulta Stavební
Ústav Ústav architektury
Studijní obor 3501T014 Architektura a rozvoj sídel
Studijní program N3504 Architektura a rozvoj sídel

Název práce Urbanisticko architektonické řešení nábreží řeky Svitavy v Brně
Název práce v anglickém jazyce Urban architectural design of the selected area by the river Svitava in Brno
Typ práce Diplomová práce
Přidělovaný titul Ing. arch.
Jazyk práce Čeština
Datový formát elektronické verze

Anotace práce Hlavním cílem návrhu, zpracovaného v diplomové práci je úpravy nábreží v řešeném území v Husovicích a změna účelu současného areálu bývalé Mosilany. Ostrov vymezený z východu řekou Svitavou a ze západu Mlýnským náhonem má mimo funkci bydlení nabídnout i možnost rekreace a to jak ve veřejném prostoru městského, tak i přírodního charakteru. Bývalý areál Mosilany má sloužit jako nové komerční centrum s několika menšími náměstími, obchody, restaurací, kavárnou, informačním centrem, trafikou, ateliéry, dílnami, výstavními prostory, galeriemi a výhledy na významný husovický krajinnotvorný prvek – Svitavu. Důraz je kladen jak na návrh cyklo a pěší trasy na pravém břehu řeky Svitavy, ale i na dopravní uspořádání ulice Valchařská.

Anotace práce v anglickém jazyce The main objective of the proposal, processed in the thesis is editing the waterfront in the selected area Husovice and change the purpose of the current premises of the former Mosilana. The Island defined from the east River Svitava and from the west Mlýnský náhon offer housing funktion,

possibilities of recreation in the public space with city character, as well as the public space with natural character. The former area Mosilana serve as a new commercial center with several smaller squares, shops, restaurants, café, information center, newspaper, studios, workshops, exhibition spaces, galleries and views of significant element - Svitava. Emphasis is put on the biking and walking trails on the right embankment of the river Svitavy. Also important is the arrangement of street Valchařská.

Klíčová slova nábřeží, voda, zeleň, výhledy, ostrov, brownfield, revitalizace, veřejný prostor, Husovice, Valchařská, Svitava

Klíčová slova v anglickém jazyce embankment, water, greenery, views, island, brownfield, revitalization, public space, Husovice, Valchařská, Svitava

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY VŠKP

Prohlášení:

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané diplomové práce je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 22.5.2015

.....
podpis autora
Bc. Aneta Rohrerová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 22.5.2015

.....
podpis autora
Bc. Aneta Rohrerová